

ΧΡΗΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ
ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1884

Αθήνα, 8 Σεπτεμβρίου 2022
Αριθ. Πρωτ. 102/2022

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

**42ο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης
της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας
Αθήνα, 5-7 Μαΐου 2023**

Λήξη προθεσμίας υποβολής συμμετοχών-περιλήψεων: Τετάρτη, 25 Ιανουαρίου 2023

Επιστημονική και Οργανωτική Επιτροπή:-

Ιωάννα Μπίθα (πρόεδρος), Γιώργος Πάλλης (γενικός γραμματέας),
Δημήτρης Αθανασούλης (υπεύθυνος Ημερίδας), Μαρία Καζανάκη-Λάππα (ταμίας),
Τάσος Αντωνάρας, Κλήμης Ασλανίδης

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας ανακοινώνει τη διενέργεια του 42ου Συμποσίου της ΧΑΕ που θα πραγματοποιηθεί από 5 έως και 7 Μαΐου 2023 στην Αθήνα, με φυσική παρουσία. Ακολουθούν πληροφορίες για το ειδικό θέμα της Ημερίδας και για τη συμμετοχή στο Συμπόσιο:

Ειδικό θέμα της Ημερίδας του 42ου Συμποσίου της ΧΑΕ (2023)

Βυζάντιο και πόλεμος

Η Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία αποφάσισε το ειδικό επιστημονικό θέμα που θα απασχολήσει την μία από τις ημέρες του 42ου Συμποσίου της (Αθήνα, Μάιος 2023), να αφορά τα υλικά τεκμήρια που σχετίζονται με τον πόλεμο και την άμυνα στην επικράτεια του Βυζαντίου.

Σε αντίθεση με την φιλοπόλεμη διάθεση που επικρατούσε στον κόσμο του Μεσαίωνα, τόσο στην βυζαντινή κοινωνία όσο και στην πολιτική θεωρία της Κωνσταντινούπολης κυριαρχούσε το, εκπορευόμενο από τον χριστιανισμό, ιδεώδες της ειρήνης, ενώ ο πόλεμος αντιμετωπιζόταν, επί της αρχής, ως αναγκαίο κακό. Ταυτόχρονα, το Βυζάντιο λειτουργώντας ως μόνος νόμιμος κληρονόμος της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, στο όνομα του οικουμενικού της χαρακτήρα, όφειλε όχι μόνο να υπερασπίζεται τα εδάφη του αλλά και να διεκδικεί την ανάκτηση των εκάστοτε απολεσθεισών περιοχών, με αποτέλεσμα να βρίσκεται διαρκώς σε εμπόλεμη κατάσταση. Με δεδομένη άλλωστε την στρατηγική του θέση, ανάμεσα σε Ευρώπη και Ασία, τα εδάφη της Βασιλείας των Ρωμαίων υπήρξαν, καθ' όλο τον Μεσαίωνα, θέατρο αλληπάλληλων πολεμικών αντιπαραθέσεων.

Γι' αυτό, άλλωστε, και ο πλούτος του αυτοκρατορικού ταμείου διοχετευόταν κατά κύριο λόγο στην πραγματοποίηση οχυρωματικών έργων και τη διασφάλιση αξιόμαχου στρατού ώστε να υπάρχει η απαραίτητη στρατιωτική ισχύς, με την οποία μπορούσε να αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τους εκάστοτε εισβολείς και τον φιλοπόλεμο και επεκτατικό χαρακτήρα τους (γερμανικά φύλα, Άβαροι, Άραβες, Βούλγαροι, Νορμανδοί, Σταυροφόροι, Τούρκοι κ.ά).

Αν και η αντιμετώπιση της εμπόλεμης κατάστασης ήταν το μόνιμο μέλημα και καθόριζε πολλές μορφές του βίου και του πολιτισμού της αυτοκρατορίας, η μελέτη των υλικών καταλοίπων που σχετίζονται με τον πόλεμο εξακολουθεί να βρίσκεται στο περιθώριο της έρευνας, παρά την πρόσφατη σχετική αύξηση των δημοσιεύσεων. Στόχος της Ημερίδας του Συμποσίου είναι να παρακινήσει τους ερευνητές να ασχοληθούν με το αντικείμενο είτε με συνθετικές παρουσιάσεις, είτε με δημοσίευση άγνωστου υλικού και να συμβάλει στην ανάδειξη μιας σχετικά υποφωτισμένης πτυχής του βυζαντινού κόσμου.

Ακολουθούν ενδεικτικές θεματικές, οι οποίες αφορούν στα υλικά κατάλοιπα τόσο των Βυζαντινών, όσο και των εισβολέων, από τον 4ο αιώνα έως το 1453.

- Η αμυντική οργάνωση του κράτους με κάστρα και οχυρώσεις: η μετάλλαξη των πόλεων της Ύστερης Αρχαιότητας σε μεσαιωνικά κάστρα, η καστροκτισία από τους μεταβατικούς αιώνες στη μεσοβυζαντινή εποχή, τα σταυροφορικά κάστρα και οι υστεροβυζαντινές οχυρώσεις.
- Η χωροταξική οργάνωση των κάστρων: περίβολοι, ακροπόλεις, ακροπύργια.

- Η τυπολογία των οχυρώσεων: τείχη πόλης, οχυρά, πύργοι, διατειχίσματα.
- Ο σχεδιασμός των οχυρώσεων και η εξέλιξή τους. Τα επί μέρους στοιχεία των οχυρώσεων: τείχη, πύργοι, πύλες, τοξοθυρίδες, επάλξεις κ.ά.
- Άλλες οχυρές κατασκευές: μοναστήρια, παλάτια, κ.ά.
- Πεδία μαχών και πολιορκίες.
- Πολιορκητικές μηχανές, τηλεβόλα, βαλλίστρες και βλήματα.
- Ατομικός οπλισμός: πανοπλίες, ασπίδες, κράνη, τόξα, βαλλιστρίδες, βέλη, σπαθιά, εγχειρίδια, δόρατα, ρόπαλα, ραβδιά και άλλα αγχέμαχα όπλα.
- Ο εξοπλισμός των αλόγων.
- Απεικονίσεις μαχών, ναυμαχιών, στρατού, στρατιωτών με τον εξοπλισμό τους στην τέχνη: εικόνες, χειρόγραφα, τοιχογραφίες, γλυπτική, μικροτεχνία, μεταλλοτεχνία, κεραμική, χαράγματα.
- Η συμβολή των απεικονίσεων των στρατιωτικών αγίων στη μελέτη της πολεμικής εξάρτυσης.
- Επιγραφικές μαρτυρίες.
- Οπλουργεία και εργαστήρια.
- Ο πόλεμος στην θάλασσα: πολεμικά πλοία, υγρόν πυρ, ναύαγια πλοίων και απεικονίσεις.

Κατά την ημέρα διεξαγωγής της Ημερίδας, εκτός από τις εισηγήσεις, οι οποίες θα ανατεθούν σε επιστήμονες με σχετική εξειδίκευση, θα παρουσιασθούν και οι συναφείς με το θέμα ανακοινώσεις.

Η γλώσσα του Συμποσίου είναι η ελληνική.

Ξένοι ομιλητές μπορούν να μιλήσουν σε αγγλική ή γαλλική γλώσσα.

Οι ανακοινώσεις του 42ου Συμποσίου της ΧΑΕ, τόσο οι ελεύθερες όσο και εκείνες της Ημερίδας, θα πρέπει να είναι πρωτότυπες και να αποτελούν ουσιαστική συμβολή στην επιστήμη. Η διάρκειά τους δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 15 λεπτά της ώρας. Δεν γίνονται δεκτές συμμετοχές ομιλητών με δύο ανακοινώσεις, ακόμα και εάν η μία από αυτές είναι σε συνεργασία με άλλον ομιλητή. Τα θέματα των ανακοινώσεων πρέπει να εντάσσονται στο πεδίο της βυζαντινής και μεταβυζαντινής αρχαιολογίας και τέχνης (4ος αιώνας – 1830).

Λόγω του μεγάλου αριθμού συμμετοχών στο *Συμπόσιο της ΧΑΕ*, το Διοικητικό Συμβούλιο ενθαρρύνει τους ενδιαφερόμενους, κυρίως εκείνους οι οποίοι σκοπεύουν να παρουσιάσουν ανασκαφές, αναστηλωτικά έργα και συντήρηση μνημείων και έργων τέχνης, να χρησιμοποιήσουν τον εναλλακτικό τρόπο παρουσίασης των ανακοινώσεών τους με τη μορφή επιτοίχιων πινακίδων (posters). Οι συμμετέχοντες θα αναλάβουν τη διαμόρφωση και υλοποίηση των πινακίδων, διαστάσεων 60×85 εκ. (A1), ενώ την ανάρτησή τους σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο θα αναλάβει η Οργανωτική Επιτροπή. Οι πινακίδες θα πρέπει να παραδοθούν στην Επιτροπή το πρωί της παραμονής της έναρξης του Συμποσίου. Κατά τη διάρκεια του Συμποσίου θα προβλεφθεί χρόνος για την παρουσίαση των θεμάτων στους συνέδρους.

Σημειώνεται ότι κατά την κατάθεση της συμμετοχής-περίληψης θα πρέπει να δηλωθεί **(α)** εάν η ανακοίνωση αφορά στις ελεύθερες ανακοινώσεις ή εντάσσεται στην Ημερίδα και **(β)** εάν αφορά ανακοίνωση προφορική ή επιτοίχια.

Όπως και στα προηγούμενα Συμπόσια, προβλέπεται η έγκαιρη δημοσίευση περιλήψεων των εισηγήσεων, των προφορικών και των επιτοίχιων ανακοινώσεων. Η δημοσίευση αυτή έχει τον χαρακτήρα της πρώτης παρουσίασης με σκοπό την προκαταρκτική ενημέρωση. Οι περιλήψεις πρέπει να περιλαμβάνουν ουσιαστικές πληροφορίες για το θέμα, το περιεχόμενο και την πρωτοτυπία της ανακοίνωσης.

Οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να στείλουν την περίληψη της ανακοίνωσής τους (χωρίς υποσημειώσεις ή βιβλιογραφία), στην οποία μπορούν να ενταχθούν μόνον μικρά γραμμικά σχέδια που πρέπει επιπλέον να κατατεθούν σε ψηφιακή μορφή (**βλ. συνημμένο δείγμα σύνταξης της περίληψης, το οποίο παρακαλείσθε να ακολουθήσετε όσο το δυνατόν πιο πιστά**).

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας και ειδικότερα η Επιστημονική και Οργανωτική Επιτροπή του *42ου Συμποσίου της ΧΑΕ* επιφυλάσσεται να προτείνει αλλαγές ή να αποκλείσει ανακοινώσεις οι οποίες:

- δεν άπτονται των πεδίων της βυζαντινής και μεταβυζαντινής αρχαιολογίας και τέχνης
- δεν πληρούν τις προϋποθέσεις πρωτοτυπίας και συμβολής στην επιστήμη
- περιλαμβάνουν προσωπικές επιθέσεις
- κατατίθενται εκπρόθεσμα

Για τη συμμετοχή στο *42ο Συμπόσιο της ΧΑΕ (Μάιος 2023)* οι αιτήσεις συμμετοχής-περιλήψεων είτε για ελεύθερη ανακοίνωση είτε στο πλαίσιο της Ημερίδας θα πρέπει να κατατεθούν **έως και την Τετάρτη 25 Ιανουαρίου 2023** με την ένδειξη «42ο Συμπόσιο ΧΑΕ (2023)» στην ηλεκτρονική διεύθυνση της ΧΑΕ: chae.secretary@gmail.com

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΧΑΕ

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ

Γραμματεία του 42ου Συμποσίου της ΧΑΕ:

Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία, c/o Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο, Αθήνα, κα Σοφία Γιαννιώτη, Τρίτη, Πέμπτη και Παρασκευή, 9:00-14:00, τηλ. 213 213 9556.

Παρακαλείσθε για την οικονομική υποστήριξη του Συμποσίου με την αγορά του Τεύχους με το πρόγραμμα και τις περιλήψεις των εισηγήσεων και των ανακοινώσεων του συμποσίου, το κόστος του οποίου έχει ορισθεί στο ποσό των 15,00 €.

Η συνδρομή των μελών της ΧΑΕ για το 2023 έχει ορισθεί στο ποσό των 30,00 €.

Η καταβολή της συνδρομής ή των συνδρομών παρελθόντων ετών μπορεί να γίνεται κατά τη διάρκεια του Συμποσίου. Συστήνεται όμως σε όσους έχουν τη δυνατότητα η ηλεκτρονική κατάθεση των συνδρομών στους παρακάτω λογαριασμούς της ΧΑΕ:

Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος: IBAN GR5101100800000008067565229.

Alpha Bank: IBAN GR6701401150115002320011728.

(Δικαιούχος: Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία)

Κατά τη διάρκεια του Συμποσίου οι εκδόσεις της ΧΑΕ θα πωλούνται με έκπτωση 40%.

Ειδικά για τα ταμειακώς ενήμερα μέλη της ΧΑΕ (συμπεριλαμβανομένου του έτους 2023) οι εκδόσεις της ΧΑΕ θα πωλούνται με έκπτωση 50%.

Για την εγγραφή στον ηλεκτρονικό κατάλογο αποδεκτών των ανακοινώσεων της ΧΑΕ, παρακαλούμε να στείλετε σχετικό μήνυμα στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις: chae.secretary@gmail.com και xae.anakoinoseis@gmail.com

*Δωρεές/Donate: Εθνική Τράπεζα Ελλάδος/National Bank of Greece: GR5101100800000008067565229.
Δικαιούχος/Beneficiary: Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία*

*Έδρα: Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο, Βασ. Σοφίας 22, 106 75 ΑΘΗΝΑ, τηλ. 213 213 9556
www.chae.gr • e-mail: chae.secretary@gmail.com
facebook: Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία - Christian Archaeological Society
<https://independent.academia.edu/ΧριστιανικήΑρχαιολογικήΕταιρεία/ChristianArchaeologicalSociety>
<http://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/deltion> • <http://ebooks.epublishing.ekt.gr/index.php/chae>
<http://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/chae>*